Leto XVI. V.b.b. V Celovcu, dne 8. julija 1936 Št. 28.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEC“. Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

‚Deutsche Arbeit, ernst u. ehrlich, deutsche Liebe, zart und weich!‘

Vsako zaupanje temelji na veri. Tudi naše zaupanje, da bo Avstrija pustila slovenskemu ljudstvu na Koroškem njegovo naravno pravico, temelji v veri v poštenje nemškega-avstrijskega naroda. Še vedno verujemo, da bodo avstrijski in posebej koroški Nemci v lastnem interesu uvideli nesmiselnost in odvratnost nasilnega ponemčevanja slovenskih vrst na Koroškem. Iz te vere črpamo spoštovanje do države, ki je tudi sama po svojih voditeljih obljubila varstvo naše naravne pravice.

Po dvainpol letih nove države z ustavo, ki izvaja svojo pravico iz Boga Vsemogočnega, in z himno, ki opeva nemško poštenje in nežno nemško ljubezen, moramo koroški Slovenci reči: težko nam je verovati. Še vedno čakamo po lepih besedah na dejanja, ki razčistijo moreče ozračje nad deželo in položijo temelj strpnosti med obema narodoma.

Morda nikjer na svetu ni tako očitno, kot pri nas ob trenju dveh narodnosti, kako silna vsebina je v besedi „narod“. Ne vidimo naroda nikjer, le poedince iz enega ali drugega naroda srečavamo, poedince, ki nosijo vsak svoje ime in imajo vsak svoj poklic; in vendar se v vsakdanjem življenju med nami vedno spet dogaja, da vidimo in cenimo v vsakem poedincu, ki križa našo pot, njegov narod v njegovih vrlinah in slabostih. — Dejali smo, da nam je danes težko verovati v poštenje in značajnost nemškega naroda, ker le prepogosto srečavamo ljudi, ki se imenujejo Nemce in ki ne nosijo do nas nobenega spoštovanja, kvečjemu mržnjo do našega slovenskega sveta. Danes v slovenskih vaseh v takozvanih domovinskih krogih spet govorijo o nedeljivosti koroške domovine, uvajajo nemške pesmi in nemške plese, se ogrinjajo s plaščem domovinske zvestobe in pri vsem tem z ganljivo trdovratnostjo skušajo ponemčevati in razkrajati slovenske vrste. Pravijo, da velja njihovo delo samo „vindišarjem“ in pri tem pozabljajo, da med temi in nami ni nobene dejanske razlike. Nočejo slišati, da fantje in dekleta s slovensko materno govorico le trdo izgovarjajo besedila nemških pesmi, nočejo videti, da njihovi narodni plesi niso v nikaki povezanosti z ljudstvom in njega običaji, ne moti jih, da nikdo v resnici ne skuša domovine deliti. Drugič spet beremo na propagandnih lepakih nemškega šolskega društva o po Slovencih ogroženi Koroški in zatiranem obmejnem nemštvu v deželi in še poziv na vse, naj darujejo za ubogo obmejno deco sredstev za njene šole in njen pouk. Gotovo sklepa nemško ljudstvo kje v Salcburgu ali v tirolskih gorah roke nad slovenskimi divjaki in banditi v koroških gorah in daje svoje novčiče v veri, da daruje za dobro nemško stvar. Še tretje naj v tej zvezi omenimo: naše šole! V članku „Resnici na ljubo“, ki ga priobčujemo na drugi strani, tožij naš oče v skrbi za dobro vzgojo svoje dece in razodeva s tem bolest, ki jo trpi naš narod že dolga desetletja. Še vedno krvavi in skeli ta največja rana našega narodnega telesa in ji ni doslej hladila in zdravila. Ob vsem tem pa se še najdejo v deželi ljudje, ki nas ob naši tožbi dolžijo izlobnega hujskanja in vznemirjanja.

Res je, da nam je težko verovati v nemško poštenje in nemško ljubezen ob teh dejstvih. Kaka naj je ob tem nemška kulturnost v očeh slovenskega človeka? Sila redki so Nemci, ki se drznejo govoriti pravico tudi nam, in so tudi edini, ki varujejo med nami čast nemškega imena. Naj jim na tem mestu povemo, da nam smejo oni edini z moralno upravičenostjo govoriti o naših dolžnostih do naše in svoje države. Ni slučaj, pravimo nadalje, če prva beseda treznih Nemcev do nas ostro obsoja narodno odpadništvo, ki je že danes pravi bič nad našo deželo.

V dobri šoli so nas vzgajali naši očetje, ki so ob vseh neprilikah narodnega življenja razumeli veliko človeško modrost: potrpljenje. Modrost je to, ki se ne napaja ob iluzijah, da se bo kedaj na Koroškem dogodil kak čudež, marveč ki izvira iz globoke vere v silo narodne bitnosti in zavesti. Saj uči tisočletna zgodovina v tisočih slučajih o nezmaglijovosti naravne pravice naroda, ko dosledno kaznuje vsako nasilje nad ljudstvi, odvzema ob krivicah narodom in državam njihovo življensko upravičenost, spleta krute biče narodnega odpadništva nad raznarodovalci in daje po dolgih stoletjih svobodo onim, ki so morali pod nasiljem pozabiti morda celo že svojo materno govorico, da jo iščejo danes iz starih knjig.

Za nas in našo narodno bodočnost si koroški Slovenci nismo in ne bomo v skrbi. Dobro vemo, da čuva našo bodočnost nepremagljiva sila naravne postave. A ta vera v pravico našega naroda je tako silna, da je preostaje celo še za skrb za našo domovino in še za poziv Nemcem, ki jim je resnično za čast njihovega nemštva: Ne nam na ljubo, v prid mirnemu razvoju naše domovine in v dobro nemškega imena dajte vendar naravni pravici slovenskega naroda na Koroškem njeno veljavo! Izgovarjamo to še v blagor in dobrobit države, ki smo ji tudi mi Slovenci obljubili in do danes držali zvestobo. Dovolj je slepomišenja iz nespameti in kratkovidnosti, položaj v deželi kriči po razčiščenju, krič po osebnostih nemške narodnosti in resnične državljanske zavesti, ki bodo vsako gojitev narodnega odpadništva končno obsodili kot sramotno dejanje proti časti nemškega naroda in avstrijske države! ro.

Pogreb Abesinije. — Svet se vrti naprej.

Abesinijo so pokopali. Neguš sam ji je govoril nagrobni govor, ko je v ženevskem mednarodnem zboru z resnično kraljevsko kretnjo vrgel zastopnikom velesil v obraz: „Ni res, da ne bi bilo mogoče napadalca zaustaviti; vi ga niste hoteli ustaviti!‘ Kljub brezigrednosti je nato stavil predlog, naj Društvo narodov izposluje Abesiniji posojilo 10 milijonov angl. funtov za novo oborožitev abesinske vojske, nakar je pripravljen se vrniti v domovino in znova začeti obrambno vojno. Vidna je bila zadrega vseh prizadetih ob neguševem govoru, skupščina se je rešila s tem, da je sklenila, da ne prizna zasedbe Abesinije po Italijanih, sankcije pa vsled njihove brezuspešnosti odpravi. S tem je abesinsko vprašanje odpravljeno.

Francija že gradi novo Zvezo narodov. Abesinska zadeva in njen klaverni zaključek sta mnogo škodovala ugledu Zveze narodov. Sedaj so države spet na delu, da vrnejo Zvezi prvotni ugled. Francozi smatrajo za najnujnejše sklenitev pokrajinskih pogodb med posameznimi državami. V ospredju njihovega interesa stoji spet podonavska pogodba, ki je še vedno nerojen otrok. Vzporedno s Podonavjem je po mnenju Francozov potreben sredozemski pakt, ki naj bi pridržal nadvlado nad Sredozemskim morjem vsem obrežnim državam. Namen te francoske namere je očiten dovolj. — Bržkone gremo sedaj v Evropi v dobo novih meddržavnih pogajanj. Francoska pobuda znači začetek. **Italija** francoskih načrtov najbrže ne bo odobravala in še mnoga druga država ne bo jim naklonjena. Tako zamorejo francoske želje ostati neizpolnjene.

Nemčija še vedno koleba. Angleži nestrpno čakajo na nemški odgovor na vprašanja, ki so jih stavili Hitlerju v zadevi sodelovanja Nemčije na evropskem miru. Hitler sicer govori miroljubne govore, Angleži pa so na odgovor do danes čakali zaman. V ozadju so bojda oziri Nemčije do Italije, ki med velesilama Francijo in Anglijo ne uživa preveč zaupanja. Dne 20. t. m. se sestanejo v Bruselju zastopniki držav lokarnske zveze. Članica zveze je tudi Nemčija, a jo bodo povabili le, če odgovori na angleška vprašanja.

V naši državi. Ministrski svet je minuli teden obravnaval zakon o zaščiti države, postavi o poklicno-stanovskih odborih in še zakon o poravnavi sporov iz delovnega razmerja v obrti in trgovini. Sprejet je bil zakon, ki pravi, da se smejo hipoteke na zlate šilinge spremeniti v navadne hipoteke, če sta s spremembo zadovoljna upnik in dolžnik. — Inozemski listi vedo poročati o pogovorih med kanclerjem dr. Schuschniggom in rajhovskim poslanikom Papenom, da uredita medsebojno odnose Nemčije in Avstrije. Po teh poročilih je stavil kancler zahtevo, naj se Nemčija kot napram Poljski tudi napram Avstriji zaveže, da je deset let ne bo napadala. Koliko je resnice na pogajanjih, je težko dognati.

„Novo življenje,“ novo področje domovinske fronte v Avstriji. Glavni tajnik dom. fronte drž. svet. Zernatto je nedavno izvajal v radiu med drugim sledeče o bodočem kulturnem delovanju domovinske fronte: Čas krize je hvala Bogu za nami. Sledi novo delo pod imenom „novo življenje“. Njegov delokrog bo kulturnega značaja in bo obsegal umetnostno, prosvetno in narodoslovno področje. Še v letošnjem poletju bo med drugim na Koroškem večja proslava z domovinsko pesmijo, narodnimi nošami in plesi in sicer v Strassburgu, Špitalu na Dravi in v Liclhofu.

Iz Jugoslavije. Slomškovih proslav v Mariboru so se udeležili tudi ministri dr. A. Korošec, dr. Krek, Jankovič in Džodževič. Minister dr. Korošec je kot voditelj Slovencev izročil lavantinskemu knezoškofu prošnjo okrog 400.000 slovencev in Slovenk za proglasitev škofa Antona Martina Slomška blaženim. — Vršil se je kongres Jugoslovanske nacionalne stranke, ki je izvolil bivšega vojnega ministra Petra Živkoviča kot strankinega predsednika. — V zadnjih treh letih so bili v Jugoslaviji otvorjeni trije zlatokopi in sicer v Peku in Neresnici (Srbija) in v Fojnici (Bosnija). Računajo z letnim donosom 500 kg čistega zlata. Mednarodni kapital je že postal pozoren, pričakujejo, da bo v doglednem času otvorjenih še nadaljnih 15 zlatih rudokopov.

Nemčija steguje roke za Gdanskim. Skupščina Zveze narodov je obravnavala po abesinskem vprašanju zadevo svobodnega pomorskega mesta Gdanskega (Danzig). Mesto stoji namreč pod vrhovnim nadzorstvom komisarja Zveze narodov. Dosedanji komisar ni prijeten Nemcem in bi se ga zato radi znebili. Na skupščini v Ženevi je govoril prezident gdanskega senata Greiser. Najprej je pozdravil z Hitlerjevim pozdravom, med govorom izražal svoje simpatije do narodnega socializma in se nato od vsakega člana skupščine spet poslovil z Hitlerjevim pozdravom. Na nasvet Angleža Edena je skupščina preko izzivanja šla na dnevni red. S priključitvijo Gdanskega k Nemčiji po „slovitem‘ govoru prez. Greiserja menda ne bo nič.

Nemčija se zanese samo na orožje. Londonski „Morning Post" objavlja nekatere številke letošnjega oboroževanja Nemčije. Za vzdrževanje vojske je izdala Nemčija doslej okroglo 15 milijard šilingov, za nabavo orožja pa istotako 15 milijonov šilingov. — Lanski vojni proračun znaša komaj polovico letošnjega, ki presega celo angleškega.

Za Balkanom Skandinavija. Gospodarski diktator Nemčije pripravlja po svojem potovanju na Balkan pohod v skandinavske države Dansko, Švedsko, Norveško in Finsko. Tudi to njegovo potovanje je v zvezi z načrti nemške gospodarske ekspanzije. Skandinavske države imajo slične gospodarske težkoče kot podonavske in balkanske države: doma imajo dovolj industrijskih surovin, lesa in še drugega blaga a zanje nič izvoze. Schachtovo napovedano potovanje zna biti enako uspešno kot minulo.

Boj za mesto prezidenta v Ameriki. Boj za mesto prezidenta Zedinjenih držav Amerike je v teku. Republikanci so postavili kot svojega kandidata senatorja Landona, demokrati kandidirajo ponovno z dosedanjim prezidentom Franklinom Rooseveltom. Nadalje kandidirajo svoje može socialisti in komunisti in še nekatere izvenstoječe skupine. Slavni pater Coughlin bo podpiral kandidaturo Lemkeja, poslanca severne Dakote. V kolikor se zamore danes položaj pregledati, bo pri volitvah ponovno izvoljen dosedanji prezident Roosevelt.

Japonska trga Kitajsko. Politične zmede med Kitajci gredo Japoncem dobro v račun. Minule dni so odtrgali od Kitaja vso notranjo Mongolijo in jo proglasili za „neodvisno". Ogromno ozemlje je pod oblastjo kneza Tenha, ki je dolgo okleval med Japonsko in Kitajsko, sedaj pa se odločil za samostojno notranjo Mongolijo. Seve je neodvisnost samo navidezna, v resnici deli notranja Mongolija usodo Mandžurije in je postala japonska provinca. Japonci so že oborožili mongolsko armado z najmodernejšim orožjem. Ta dogodek je zelo razburil Rusijo in tudi Ameriko. Japonska pa se za nevoljo sosed le malo zmeni v zavesti, da zbog tega nikdar ne bodo segle za orožjem.

Resnici na ljubo.

Star pregovor pravi: Povej resnico in zbeži! Da je v teh besedah mnogo resnice, to se dandanes vsepovsod tam opaža in občuti, kjer je dobila predpravico laž in prevara. Vidiš lahko to v zasebnem življenju, ko marsikod sosed sosedu resnice povedati ne upa, ker bi bil ta užaljen in bi odkritosrčnega soseda, ki mu je razodel samo čisto resnico, sovražil. Tako se dogaja, da hvalimo mnoga slaba dejanja in navade samo iz strahu pred resnico. Tudi v velikem svetu svetovne diplomacije je tako. Vse hiti tudi tam za tem, kako bi z bistro in zvito državniško sposobnostjo ukanilo sosednega državnika. Lahko si mislimo, kam bo dovedlo tako ravnanje ljudstva in narode. Kje je danes oni državnik, kateremu bi prisluhnil svet in ki bi zaklical vsem v hrušču svetovnih zablod medsebojno se prerekajočim visokim glavam besedo o miru, bratstvu, ljubezni in odkritosrčni resnici? Prezirali bi ga in zaničljivo potisnili v stran in nazadnje bi ga še osmešili. Mislimo samo na ameriškega Wilsona, ki je pred 18 leti spregovoril besedo o pravici vseh narodov! Danes ga smatrajo za fantasta in napolnorca. Tako je v velikem svetu.

Pa poglejmo še razmere pri nas v deželi. Dva naroda živita tukaj in pravijo, da v miru in zastopnosti. Vse delo in življenje gre svojo pot. Na zunaj res tako izgleda. A če bi kdo hotel stopiti na plan ter javno razkriti vso žalost in bol, katera leži na zavednem slovenskem ljudstvu, tedaj bi ga razvpili kot podpihovalca, ki ruši red in mir v deželi. Naše ljudstvo hoče in želi sodelovati pri delu za dobrobit dežele in države in je pripravljeno doprinesti zato tudi svoje žrtve. Zato si želi samo, naj se mu pusti njegova narodnost in da se njegova deca ne ponemčuje v šoli. Da bi bilo mogoče popisati srčno bol očeta in matere, ki morata z odprtimi očmi gledati, kako trga današnja šola z zanemarjenjem in preziranjem slovenske besede v šoli iz src njunih otrok ljubezen in spoštovanje do slovenskih starišev in njihovega jezika! Če mi to resnico povemo na glas, da bi nas slišal svet, tedaj nas gotovi krogi razvpijejo kot lažnjivce in kot ljudi, ki ne privoščijo mladini, da bi se priučila nemščine, in ki ovirajo doraščajoči mladini, da si z znanjem nemščine poravna pot, po kateri je mogoče dospeti do boljšega kruha in obstoja.

Kaka je v resnici naša današnja šola? Preziranje slovenskega sveta je narekoval in še danes narekuje za naše šole tak učni red, ki zabriše v naših otrocih vsako sled vezi s pismeno slovenščino. Kolikrat merodajni voditelji naše države, kateri zagovarjajo in se borijo za njeno samostojnost, podčrtavajo v svojih govorih dejstvo, da državne meje ne delajo mej kulturnim vezem med avstrijskim nemštvom in onim v rajhu. Nam Slovencem pa naša šola ne dovoljuje niti poznanje pismene materne govorice, da o drugih kulturnih vezeh niti ne govorimo.

Če pogleda pravi vzgojitelj v naše šole in zasleduje tam pouk slovenskih otrok, mora priti pač do sklepa, da tak šolski pouk ni nikaka vzdgoja, marveč navadna dresura. Dogodilo se je zadnje dni to-le: Nek oče posluša svojega sinčka, ki zahaja prvo leto v šolo, kako se uči računati. Sinček ne razume niti besedice nemško, a je že računal na glas: Eins und vier ist fünf. Oče pristopi in mu napiše: 3 + 4 = 7. Nato reče fantu, naj to prečita slovensko. Dečko niti številk ni poznal s slovenskim imenom! Vpraša ga naprej, kaj pomeni „und" in „ist", pa fantek ni vedel pomena niti tem besedam, ki jih je prej tako glasno izgovarjal in se jih učil. — Še drug slučaj: Fant, ki hodi drugo leto v šolo, dobi od učiteljice nalogo, naj se nauči neko nemško pesmico na pamet. Fant vsebine pesmice seve ni razumel in se je doma trudil ure in ure, da bi si ubil v glavo tiste nerazumljive nemške besede, a ni šlo in ni šlo. Pristopil je oče in ga vprašal, ali ne ve, kaj pesmica pomeni. Otrok mu žalosten odgovori, da ne ve, kaj se uči, in še pristavi: Oh, ko bi bilo to slovensko, bi že davno znal. Tako je po naših šolah, a seveda bi bilo še mnogokaj povedati. Vse to je resnica, a kaj, ko resnice nočejo slišati tam, kjer bi lahko vsemu temu odpomogli. Merodajni so danes v šolstvu še zmiraj krogi, ki so prežti preziranja do vsega slovenskega in ki jim je ponemčevanje prava blaženost. Vsak, ki to sliši, mora zmajati z glavo, in vendar je bridka resnica, da naša šola ni šola, marveč dresura. Namen sedanjega šolstva je še vedno: nauči se nemško in postani Nemec! Naše stališče v tem oziru pa je: **Nauči se nemško, a tudi slovensko in ostani zaveden Slovenec!** To je dvoje nasprotujočih se naziranj.

Vsak črv se zvija in brani udarca. Tudi narodi imajo pravico, da se upirajo krivici, katera se jim godi. Če bi le našla odkrito povedana beseda tudi razumevanje pri tistih, ki lahko store vsaj nekaj, da se krivica popravi ali omili. J. O.

DOMAČE NOVICE

Prokletstvo narodnega odpadništva. Sto let bo kmalu, odkar je imel škof Martin Slomšek v Blatogradu, sedanjem Moosburgu, slovito pridigo o ljubezni do maternega jezika. Nabito polna cerkev je poslušala besedo priljubljenega dušnega pastirja. — In po sto letih v Moosburgu? Le starčki in starke še govorijo slovensko besedo. Cerkev se prazni od leta do leta, zraven nje pa so ravnokar dogradili luteransko svetišče, h katerega zgradbi so prispevali les tudi katoliški gospodarji. S strahovito doslednostjo se izpolnjujejo besede škofa Slomška pred sto leti: Narodni odpadniki so podobni slabim gospodarjem, ki svoje očetno gospodarstvo prodajo, drugo pohištvo kupujejo, poslednjič pa večjidel pridejo na beraško palico.

PODLISTEK

Tihotapca.

(Konec.)

„Devet je proč!... Ilja, če bova hitro nodila, čez kaki dve uri in pol."

Prišla sta iz vasi in zavila po glavni cesti. Dež je padal kakor gosta, mokra megla in v jarku ob cesti je štropotala voda. Pišta je stopal sredi ceste po največjem blatu in mlakužah.

„Tema pa je nocoj kot v somovem trebuhu!" Vanek se je smejal.

„Boga zahvali, da je tema! Kaj misliš, da gre kdo v polni luni čez mejo? Sedaj je mlaj in mesec vso noč ne vzide. Tudi deževno je in noč nemirna, nihče naju ne bo opazil!"

„Kaj pa, če naju kljub temo graničarji zasačijo?"

„Ha, ha! — Branila se bova! — Saj sem ti dal revolver!"

„Ubijal ne bom!"

„Seveda! Ujeti se boš pustil ali pa ustreliti, kaj? Se vidi, da si novinec v tihotapstvu, pa te bo že še izučilo! Tudi na ljudi se boš navadil streljati!"

Pišta je ugovarjal.

„Saj ne bom dolgo tihotapil! Samo toliko, da se doma malo izkopljemo iz najhujše stiske, potem bom pa vse skupaj pustil pri miru."

„Ej, počasi, fant! Ne vem, če bo res tako! Tudi jaz sem delal take sklepe, ko sem bil prvič na isti poti, kot sedaj ti. Temu je že skoraj petnajst let, pa sem še vedno tihotapec in bom tudi ostal."

Prišla sta na državno cesto, ki vodi proti Radmožancem in Gènterovcem. Tu ni bilo blata; njuni koraki so trdo odmevali v noč.

„Dolgo ne bova tako hodila, je preveč nevarno! Lahko naju kdo zasači."

Vanek je prižgal cigareto, pa jo je že v naslednjem hipu ugasnil in skočil čez jarek za topol ob cesti. Pišta mu je sledil. Iz nedoločne daljave sta začula moške glasove in kmalu sta opazila močno luč. Dva orožnika sta se peljala mimo na kolesih in izginila v temi nekam proti Turnišču.

„No, kako daleč je še?" je vprašal Pišta, ko sta korakala dalje.

„Čakaj, da se spomnim, kje sva!"

Vanek je mislil nekaj časa in računal, kod sta že hodila.

Aha! Tu na desni so Radmožanci, potem pridejo Gènterovci in potem meja. Zdaj morava na desno med njivama mimo Mostja."

Zavila sta med njive in stopala po ozkih travnatih mejah. Vanek naprej, Pišta za njim. Nekje daleč pred njima se je zabliskalo nizko po tleh, sledil je oster pok, ki je nekaj časa zamolklo odmeval po gozdovih. Pišto je stresla neprijetna misel.

„Kaj je bilo to?"

„Nič! — Poslušaj sedaj! Pred nama je gozd in sicer kakih petsto metrov širok, potem je državna meja in na drugi strani zopet gozd. Glej, da ne boš kašljal in glasno govoril, stopaj narahlo, da ti ne bo kaka suha veja počila pod nogami!"

Prišla sta v gozd. Dež je ponehal, z vej in listja je kapljala deževnica. Oblaki so se nekam porazgubili, postalo je svetleje, veter je lahno šumel v vrhovih. Pišta se je plazil tik za Vanekom in si komaj upal dihati. Otipal je revolver, nehote segel v žep in prsti so se mu sami od sebe oklenili orožja. Gozd se je nenadoma končal in stala sta pred široko jaso, ki je bila veliko svetlejša.

„To je meja!" — je šepnil Vanek. „Počakaj malo, da pogledam, če ni morda koga blizu!"

Prisluškoval je na sve strani in pozorno oprezoval v temo.

„Nikogar! — Vse je tiho! — Teci hitro za menoj, palico vrzi proč! Si pripravljen?"

„Da!" Pištu je bilo vroče in mrzlo obenem. Prvič čez mejo! — Stisnil je revolver v desnico in se pognal za Vanekom. Pritekla sta dvajset korakov od gozda.

„Stoj!"

Kakih petnajst metrov pred njima je zažarel močen vojaški reflektor. Vojak je tekel s povešeno puško pred njiju. Vanek je zaklel in se pognal s silovito naglico na levo naprej. Pišta mu je sledil.

„Stoj! Nazaj!"

„Naprej, Pišta, hitro!" Vanek je sprožil proti graničarju. Pišta se je poganjal za njim, se spotikal in padal. Stražnik je bil le še pet korakov oddaljen od njega.

„Stoj! — — Hudič tihotapski!"

Zabliskalo se je in počilo dvakrat, trikrat.

„Jezus! — Mati!"

Pišta je zavpil, izpustil revolver in se z obema rokama zagrabil na prsi. Opotekel se je še nekaj metrov po travi, potem je padel, se valjal po tleh in ječal. Ko je pritekel k njemu stražnik, je negibno obležal na hrbtu in zastrmel vanj z izbuljenimi očmi.

„Aha, si že končal, potepuh!"

Obrnil ga je na obraz, mu strgal nahrbtnik z ramen in stopil v stražnico k telefonu. M. D.

Sele. V soboto 4. julija so praznovali naš preč. g. župnik Alojzij Vauti svoj 25letni duhovniški jubilej. Vrsta sobratov je prispela k jubilejni proslavi, iz Ljubljane je došel prevzv. knezoškof dr. Gregorij Rožman, jubilantov ožji rojak. Na proslavi je sodelovala vsa selska fara. Naj bi Vsemogočni ohranil preč. župnika še dolgo čilega in zdravega, želijo — farani!

Podjerberg. V nedeljo 28. junija smo na Jerbergu spet enkrat obhajali cerkveno pranganje po stari navadi s streljanjem in ubranim petjem. V jutro neprijazno vreme se je do slovesnosti zvedrilo. Velika zahvala gre logaveškemu pevskemu zboru, ki se ni ustrašil strme poti in prihitel prepevat čast sv. Katarini. Naj se še prihodnje leto odzove našemu vabilu!

Rožek. (Razno.) V nedeljo 20. junija smo praznovali ljubko slavnost prvega sv. obhajila naših malih. 41 nedolžnih dušic je pogostil dobri Pastir s svojim Rešnjim telesom in jih okrepčal za življensko borbo. Naš skrbni dušni pastir so male lepo pripravili za ta najlepši dan v življenju in v jedrnatem nauku tudi stariše in vse farane opozorili na velike vzgojne naloge. Pri službi božji je pel mladi moški zbor in tako poveličal ljubko slovesnost. Moški zbor šteje 18 članov in se pod vodstvom vrlega organista Aichholcerja iz Loge vesi lepo razvija. Veselilo bi nas, če bi ga kedaj slišali še na kakem pevskem koncertu. Morda nas iznenadi s kako prireditvijo. — Popoldne istega dne je praznovala naša požarna bramba 40letni jubilej. Bilo je ob tej priliki odlikovanih več zaslužnih brambovcev. Slavnostni govor je imel g. okrajni glavar Lampersberger iz Beljaka. Podal je lepe in globoke misli. Pel je novoustanovljeni nemški zbor pesem „Sonntag". — Dobili smo spet novega sodnika, ki zna lepo slovensko. To bo našemu ljudstvu v veliko olajšavo. Upamo, da ostane med nami. Stalno menjavanje sodnikov je povzročilo že marsikako zmešnjavo.

Šmihel pri Pliberku. (To in ono.) Veseli in žalostni dogodki se vrstijo mimo nas. Sestra pokojnega dr. Matka Hafnerja je stopila pred oltar z uglednim Rožanom Partlom Joškom iz Sveč. Črnkova hiša je s tem dobila svojega gospodarja, Bistrica pa dobrega soseda. — Zaostajati tudi ni hotel naš vrli prosvetaš Pavle Kraiger iz Strpne vesi. Na svoj dom je odpeljal kot mlado nevesto Milko Rudolfovo. Na predvečer poroke so ženina počastili v podoknici pevci in tamburaši, g. Mišic pa je izrazil v imenu vseh organizacij iskrene čestitke in dobre želje v bodočnost. V kratkem menda poročamo še o tretji poroki v našem Šmihelu. — V Breški vesi so pred kratkim umrli pridni Kordežev oče. Večni jim mir! — Z letino smo zadovoljni. Žita so lepa, le žalibog najlepša poležana in tudi uničena. Krme bo dovolj, manjka le vremena za sušenje. Manj bo sadja, zato precej češpelj. Reveži so naši čebelarji, ki do danes čakajo ugodnega vremena za svoje muhe.

Drobolje—Marija na Zili. V pondeljek dne 15. junija smo nesli k večnemu počitku g. Janeza Pečar, pd. mladega Kokala iz Drobolj. Star je bil komaj 32 let in potomec znanega našega rojaka starega Kokala. V vigredi se je pri ribarjenju močno prehladil in to mu je bilo usodno. Škoda zanj! Vsi smo ga radi imeli in poznali kot družabnega fanta in vestnega gospodarja. Poleg velikega števila sorodnikov in znancev so se udeležile pogreba tudi požarne brambe iz Drobolj, Drave in Marija na Zili. Pokopal pa ga je njegov bratranec preč. župnik Fran Katnik iz Gorij na Zili. Sorodnikom, posebno ženi z otročičema, bratu Jožefu, pd. Keharju v Dolah, in bratu Andreju naše iskreno sožalje!

Nesreča pri Bekštanju. Dne 25. m. m. se je blizu bekštanjske postaje ponesrečil pri popravljanju proge delavec Janez Kirišic iz Burgenlanda. Delal je na progi Podklošter-Beljak in se je na poziv delovodje umaknil ob bližanju tovornega vlaka na sosednji tir. V tem trenutku pa privozi osebni vlak iz Bekštanja. Ubogi delavec je vsled ropota tovornega vlaka preslišal opomine in klice osebnega vlaka, lokomotiva ga je zgrabila in na kosce raztrgala. Rajni ima doma deset delno še nepreskrbljenih otrok. Pokopal ga je preč. župnik Ožgan na maloškem pokopališču. H pogrebu je dospela iz daljnega Burgenlanda uboga vdova. Naj skrbni delavec in oče mirno počiva v koroški zemlji!

Avto je zavozil v celovški prekop. 29. junija se je pri Celovcu zgodila nesreča, ki k sreči ni tirjala človeških žrtev. Proti jezeru je vozil iz mesta nek avto, na nepojasnjen način je zadel ob ograju mostu pri Paternionerju, jo prebil in treščil v prekop. K sreči so popokale šibe v oknih, avto se je prevrnil tako, da je obstal v vodi na kolesih, tako so se zamogle osebe brez posebne škode rešiti. Na lice mesta so še teden dni romali radovedneži. — Istega dne je na istem mestu zgrabil mestni voz nekega posestnika na kolesu in ga nevarno poškodoval, kolo pa docela uničil.

Težka nesreča na podkorenski cesti. V torek 30. m. m. je vozil s podkorenskega sedla proti dolini nek holandski avto. V takozvanem bistriškem jarku so ga ustavili otroci proseč, naj jih vzame seboj. Razvrstili so se nato na stopnici vzdolž ob avtu. Nenadoma odpove zavora, avto zdrvi črez obcestni zid in pokoplje pod seboj otroke. 14letni Vincenc Lierschaft iz Ločila je na poškodbah še isti dan umrl, Štefka Martinšic in Lojzka Kofler iz Žužalič bosta kljub težjim poškodbam okrevali, ostalim se ni zgodilo ničesar.

Pliberk. (Posestne spremembe.) Werluschnikovo hišo v Pliberku je kupil stavbeni mojster g. Štefan Potočnik, župan v Žvabeku. Vrlega Štefana smo v Pliberku prav veseli. — Še prej pa je kupil Lingovo hišo podjetni kolarski mojster Nace Maček. Kažejo se obrisi lepe obnovljene stavbe, kjer bo gotovo prijetno domovanje. In prav gotovo ne bo Nace v hišici dolgo več sam, ker ima že izbrano nevesto udano. Na svatovščino nas bo povabil in tudi Vas, gospod urednik.

Še kaj! Za orožniškega dušnega pastirja je imenovan žrelški preč. župnik Böhm. — Pri naborih potrjeni rabijo za izpotovanje iz države posebno dovoljenje okr. glavrstva. — Ob neurju minulega tedna so vode poplavile Labotsko, Motniško dolino in dolino Goričice (Görtschitztal). Škoda je velika, dve osebi sta utonili. — Za potovanje iz Avstrije v tlalijo je izdala ital. vlada posebne potniške lire po tečaju S 32.40 za 100 p. lir. — Iz kapelice v Hraščah, občina Landskron, je nekdo odnesel lesen kip Marije z otrokom. Kip je vreden 800 S. — Vojaške strelne vaje se vršijo od 8. do 11. in od 13. do 14. julija na vežbališču v Glinjah in od 20. do 25. julija v Košuti. — Celovški zmaj na Dollfussovem trgu praznuje letos svojo 300-letnico. Proslavili ga bodo v jeseni. — Na Javornikovi planini pri Borovljah je strela ubila 13 ovac. — V Mariboru prodajajo novosadske hruške po 8 din. za kg. — Na Bistrici v Rožu je umrl gostilničar in mesar Janez Kurasch. — V Blačah na Zili je umrl 66letni posestnik Miha Ferlič, oče dež. svetnika Ferlitscha. — Na Sedlu pri Beljaku se je na kolesu ponesrečila služkinja Ana Wiester. — Iz nesrečne ljubezni je skočila pri Beljaku v Dravo služkinja Marija Tomasino iz Lipe.

NAŠA PROSVETA

Jubilej „Dobrača".

Leta 1906. je bilo na Brnci ustanovljeno pevsko in tamburaško društvo „Dobrač". Od tedaj do danes je preteklo izrednih in usodnih dogodkov polnih trideset let, mnogo se je v velikem in malem svetu odtlej spremenilo — „Dobrač" na Brnci pa je stal kot stoji sivi gorski orjak ob njegovi desnici. Ostal je, čeprav izpostavljen razdiralnim vplivom in silam, oprt na temelje naše vere in slovenske narodnosti in se uveljavil kot najmočnejši kulturni činitelj v prelepi pokrajini med Rožem in Zilo. Njegov sloves in veljavo je potrdil jubilej tridesetletnice zadnjo nedeljo v letošnjem juniju.

Od vseh krajev bližje in daljne okolice so prihiteli rojaki in napolnili obširni vrt Prangarjeve gostilne. Točno ob dveh so kot prvi v sporedu nastopili Zilani v slikovitih narodnih nošah in pokazali svoje starodavno štehvanje. Sledil je njihov prvi raj pod „lipo". Dovršeni nastop zilskih fantov in deklet je namah ustvaril najlepše razpoloženje med navzočim občinstvom. Medtem so se tudi razpršili temni oblaki, ki so že celo dopoldne nevarno grozili prireditvi pod milim nebom, in zlati sončni žarki so objeli jubilejni prostor. Za Zilani je sledil nastop pevskih zborov. Otvorili so ga Brnčani s prelepo melodijo slovenske Zile in še drugimi pesmimi, katerim so morali na željo občinstva dodati še nove. Želi so burno priznanje poslušalcev. Za njimi se je postavil mladi zbor iz Malošč in s svojo ubranostjo prijetno iznenadil navzoče. Posebno radovedni smo bili na fantepevce z Brda pri Šmohorju in reči moramo: pokazali so izborno šolo in dobro rešili čast zgornje slovenske Zile. Le škoda, da so morali že sredi prireditve na vlak na oddaljeno Brdo. Sledil je zbor fantov iz Loč in s svojim petjem opravičil svojo „pod Jepo pojejo, da glas odleti". Omeniti moramo poleg petja še dobro podano slavnostno deklamacijo in govor zvezinega zastopnika, ki je v jedrnatih besedah podal 30letno zgodovino društva, orisal borbe in napore brnških prosvetašev, ki so vršili v pravem pomenu besede svoje narodno in versko poslanstvo. Še je naglasil govornik, da zamore le ljubezen in zvestoba višjim vzorom, katerih simbol je „Dobrač", nuditi jamstvo za lepše sožitje v narodu in tvoriti podlago srečnejše bodočnosti naše domovine. Navzoče je nato pozdravil zastopnik dom. fronte prof. Kmet iz Beljaka. Izrazil je svoje veselje, da more kot avstrijski Nemec govoriti koroškim Slovencem. — V ljubezni do skupne domovine, v medsebojnem spoštovanju naravnih narodnih pravic je naša skupna sreča, bodočnost in rešitev, tako je naglasil nemški govornik in še posebej ostro ožigosal narodno odpadništvo in njegove zagovornike. Globoki in živahno podani govor je izzval burno odobravanje. — Nato je društvo „Dobrač" počastilo svoje ustanovitelje, predsednik je izročil desetim možem-koreninam častne diplome, zbor pa je odpel slavnostno „Zadoni nam".

Lepa jubilejna prireditev, katere uspeh je zasluga številnih sotrudnikov in sotrudnic, bodi pobuda v bodoče, da bo „Dobrač" še zanaprej uspeval in cvetel v blagor narodu ob vznožju sivega očaka Dobrača.

Izlet na Obir. Četudi je naš izletni dan ostal hladen, brez toplega sonca, se je na praznik sv. apostolv-prvakov zbrala vrh Obirja vendarle skupina tridesetih fantov in mož, prežetih lepote naše zemlje. Posebno številni so bili podljubeljski in selski fantje, ki so s svojim dobrim razpoloženjem, godbo in petjem ohranjali dobro voljo in vedrili izletnike tudi ko se je Obirjev vrh zavijal v gosto meglo. Hvala jim za njihovo žrtev! Celotni potek posrečenega izleta je dokaz, da smemo obiske naših vrhov staviti v naš poletni prosvetni program in bodo vedno uspešni. Posebna zahvala izletnikov velja preč. gg. selskemu župniku Vavtiju in kaplanu Piceju, ki sta omogočila zgodnje-jutranji obisk božje službe. Pa je dejal ob razhodu drzen fant iz Podjune: To je torej prvi naš letošnji vrh, kedaj mu sledi vrh Pece, Stola ali Dobrača? „Vederemo!"

Galicija. (Naša knjižnica.) Naši ljudje radi berejo in imajo torej z društveno knjižnico veliko veselje. Njena pomanjkljivost je le-ta, da šteje samo nekaj nad sto knjig. Zato se odbor obrača tem potom na društva, naj odstopijo društvu knjige, ki jih lahko pogrešijo. Sprejema jih prosvetna pisarna v Celovcu.

Šmihel pri Pliberku. (Izlet.) Naše društvo je priredilo o binkoštnih praznikih skupno s pevci „Gorotana" izlet na Brezje, odtod na Bled in v Ljubljano na velesejem. V Ljubljani smo doživeli posebno čast, da nas je sprejel naš rojak prevzv. knezoškof dr. Rožman in smo peli pri njegovi sv. maši. Z izleta smo odnesli najboljše utise.

Pliberk. (Mladina materam.) Dve prisrčni prireditvi je priredila slovenska mladina svojim materam. Prvo dne 14. junija 1936 v Dobu na prostem pri prijazni cerkvici sv. Boštjana in drugo osem dni nato v Zgornjih Libučah. Obe prireditvi sta uspeli kar najprijetneje. Vesela jih je bila mladina, ki je mogla pokazati v slovenski, materinski besedi deklamacije, pesem in prizore in se tako izkazati hvaležna srčno ljubljenim mamicam. Zadovoljne in radostne so bile tudi matere, posebno še, ker so videle, da je tovrstna vzgoja mladine v pravih rokah.

GOSPODARSKI VESTNIK

Skrbite za dobro žitno seme!

Kmetje moramo v teh časih računati s samopomočjo. Denarja ni za izboljšave, zato moramo gledati. da zvišamo svoj pridelek in s tem svoje dohodke brez posebnih stroškov. Kje je še mogoče izboljšati naše gospodarstvo? Naj omenimo danes predvsem pridobivanje dobrega semena za prihodnjo setev oziroma saditev.

Enostavno je pridobivanje dobrega semena pri krompirju. Že smo navajeni, da odbiramo zanj najboljše sadeže. Na prvi videz pa so težkoče pri odbiri žitnih semen za setev. Naše žito je nekaka mešanica dobrih in slabših vrst, zdravo in manj zdravo, bolj in manj odporno, prej in pozneje godno seme, vse imamo na kupu in si ne vemo pomagati. Tudi za žito velja: izbirajmo že na njivi najboljše rastline z najboljšim semenom in posejmo naše njive ob pri-

hodnji setvi z njimi, ob prihodnji letini že bomo deležni boljšega in izdatnejšega pridelka.

Dobre žitne rastline z zdravim semenom izbiramo najbolje med žetvijo, ko pridemo sredi njive. Obrobne rastline so običajno manj primerne. Kajti pri izbiri se moramo vprašati, ali je imela rastlina z dobrim zrnjem boljše mesto ali pa je zrastla iz boljšega semena. Izbiramo najbolje cele rastline in ne samo klasja. To je važno! So rastline z dobrim klasom, a šibkim steblom in so njihova semena zato manj primerna za setev. Kajti kot pri ljudeh in živalih se tudi pri rastlinstvu slabosti in pomanjkljivosti podedujejo. Najboljše so rastline, ki imajo tri do pet stebelc. Klasje mora biti polno in enakomerno zrelo. Na prvi pogled je izbiranje zamudno. Treba pa je samo do dvesto klasov in že se naše delo izplača.

Izbrano seme ohranimo do prihodnje setve in ga zasejemo na posebnem koščku njive. Pri rži je treba paziti, da zasejemo seme vsaj 130 korakov od druge rži, sicer se ob prašenju pomeša z drugim blagom. Ta skrb odpade pri drugih žitnih vrstah. Ob prvi letini semenskega žita že bomo opazili vidno razliko med zrnjem iz izbranega semenja in ostalo mešanico. Prej pa bomo iz posebej pridelanega, poplemenitega žita spet izbrali najboljše klasje ter odstranili pozno godno, zarjavelo, šibko-stebličasto klasje. To ponavljamo od leta do leta in iz povprečnega podeželskega žita bomo vzgojili posebno poplemeniteno vrsto žit, ki nam bo dajala boljši in izdatnejši pridelek.

V drugih deželah polagajo poljedelci na izbiro žitnega semenja veliko brigo. Posebno se udomačuje navedeni način izbire, ki je že mnogemu gospodarju pripomogel do izboljšanja njegovih žit in dohodkov.

Škoda ob neurju in popust davkov. (Hkrati odgovor na vprašanje g. K. M.) Postava o elementarni škodi odreja, da imajo posestniki, oškodovani po toči ali drugi elementarni nesreči, pravico do popusta davčnega. Svojo škodo pa morajo naznaniti vsaj tekom 14 dni davčni oblasti. Za znižanje blagovno-prometnega davka velja termin prijave 3 mesecev.

Preoravanje strnišč. Nekoč smo puščali strnišča nepreorana do prihodnje setve. Pasli smo po njih svojo živino. V zadnjem desetletju se je udomačilo plitvo preobračanje strnišč, ki se je izkazalo sila izdatno in za pridelek koristno. Danes pa se že celo udomačuje preoravanje, stopnjevano z ozirom na zemljo, vreme, čas obdelovanja i. dr. V glavnem veljajo ta pravila: Plitvo preoravanje je umestno za suha in trda tla, zadostuje brazda do 8 cm globine. Kjer je zemlja manj trda in je dovolj časa na razpolago, smemo orati do 12 cm globoko. Za težko in vlažno zemljo svetujejo brazdo, globoko do 24 cm. Gnoj najbolje podoravamo v jeseni, kar je najbolj uspešno.

Praprot na travniku. Mnog gospodar se muči z vprašanjem, kako uniči praprot na travniku. Ponekod se je razrastla tako, da so košnje skoroda brez koristi. Kako praprot najlažje zatremo? Strokovnjaki svetujejo neprestano košnjo. Praprot ima namreč podzemske korenine, iz katerih poganja vsako leto nove liste. Ti pa zopet prehranjujejo korenino, da lahko prihodnje leto spet požene liste. Koreniko lahko zatremo tako, da jo izkopljemo ali pa preprečimo, da se ne more hraniti iz listov. Izkopavanje je zamudno in težko, zato najbolje pokosimo liste, ko se prikažejo iz zemlje in to večkrat ponavljamo. Tedaj praprot oslabi in v zemlji segnije.

Beljaški trg minulega tedna: Karfijol 1.00, kolerabe 6—10, repa 80, pesa 70, kisla repa 50, kumare 60, solata v glavicah 5—7, neizluščen grah 40, neizluščen bob 1.40, čebula 60, paradižniki 1.60, česen 2.00, špinača 60, redkev 10, hren 3, peteršilj 80, krompir 35, pozni 18, kislo zelje 60, različne gobe 1.20, goveje meso 2.00—2.80, telečje 2.00—3.00, svinjsko 2.00—3.00, prekajeno 2.00—3.60, orehi 1.20, ringlote 1.60, breskve 2.00, marelice 1.60, češnje 1.60, posušena jabolka (krhlji) 1.40, suhe hruške 1.40, suhe češplje 1.20, jagode 90, borovnice 30, sirovo maslo 3.80, čajno maslo 4.00, strd 4.00, pitane kokoši 2.80, kapuni 5.00, race in gosi 3.20, jajca 11 g za komad.

Inserirajte v „Koroškem Slovencu“!

Zadružna pisarna javlja:

Na prodaj je: 5 plemenskih bikov,
plemni voli,
molzne krave,
5 konj, starih 6 do 7 let,
apno,
žaga venecijanarca z vso opremo (se da tudi v zameno za konja, živino, vsakovrstni tudi stoječi les, žito i. dr.).

Naslov zadružne pisarne: Celovec, Viktringerring 26 P.

ZANIMIVOSTI

Najvišjo goro naskakujejo. Na Mount-Everestu se nahaja angleška ekspedicija, ki hoče za vsako ceno na vrh. Nahaja se v višini 7200 m, njena usoda se odloči v teh dneh. Izprva je vodja drzne skupine hribolazcev menil, da ima še časa dotlej, da zavihra strašni vihar, ki se presledkoma ponavlja in ga spremljajo strahoviti nalivi. Do srede junija bo ekspedicija morala biti na vrhu ali pa se je njena namera ponesrečila. Kajti iz juga prihajajo poročila, da se viharji že pripravljajo. Zdi se, kot bi se še nedotaknjena gora z vsemi silami borila proti človeku, ki bi se rad obdal s slavo, da je zmagal tudi najvišji vrh zemlje. Tudi tokrat bo bržkone zmagala — gora, katere domačini ne imenujejo zastonj „vrh bogov“.

Zlato mesto južne Afrike je Johannesburg. Pred 50 leti je štelo to mesto komaj 50 prebivalcev. Komaj pa so odkrili najdišča zlata, se je neznatni kraj mahoma spremenil v eno največjih in najlepših mest južne poloble. Namesto bornih nekdanjih kočic stojijo visoki nebotičniki, mesto ima svojo železnico, svoj telegraf in tudi moderno upravo. Pred 40 leti še je bil cestni pometač edina uradna oseba Johannesburga, danes pa upravlja mesto z 450.000 prebivalci cel štab mestnih uradnikov.

Gorski velikani na dnu morja. Vzhodno od otoka Celebes v indijskem oceanu se nahaja ognjenik Gunung Api. Že prej so slutili, da mora biti ognjenik prava gora v morju, nedavno pa so dognali, da se dviga iz morske globočine 4000 m in dosega s svojim vrhom morsko površino. Gunung Api je torej za celih 200 m višji od Visokega Kleka, seve če merimo njegovo višino z morskega dna. Sploh morsko dno ne predstavlja nikake ravnine, marveč je prepreženo z višjimi in nižjimi gorovji, kot to vidimo na suhem.

Njive, pokrite s papirjem. Ameriški farmarji delajo na pobudo kmetijskega ministra zanimive poizkuse. Svoje njive, posajene s koruzo, repo, krompirjem ali bombažem, pokrivajo s papirjem, ki naj varuje rastline mraza in pozebe. Dosedanji poizkusi so pokazali, da se s tem zviša pridelek pri krompirju in fižolu za sto, pri repi za štiristo pri kumarah za 500 odstotkov običajnega pridelka. Na otoku Havai so uvedli že posebne stroje, ki polagajo papir na njivah. Papir je preluknjan tako, da rastlina neovirano raste v višino.

Spet enkrat beseda „jungselom“. Neki angleški zdravniški mesečnik dokazuje, da so oženjeni v življenju odpornejši in žilavejši. Od sto moških samomorilcev je povprečno 73 neoženjenih, pri ženskah je odstotek še višji. Pri njih je komaj vsaka 82. samomorilka žena ali mati. List dostavlja: In če še to ne bo spametovalo samcev in samk...

Drobiž za posebno radovedne. Ameriške železnice so uvedle takozvani aerodinamski vlak, ki ga žene motor s 1200 konjskimi silami. Novi vlak je hitrejši od najhitrejšega dosedanjega brzovlaka. — Blisk obkroži vso zemljo v sedmini sekunde, v sekundi pa preleti pot od zemlje do meseca. — Neka ameriška tvornica izdeluje umetno svilo posebne finosti. Sklopec svilene niti, težak 1 kg, da 5000 km dolgo nit, s katero bi torej premerili osmino obsega naše zemlje. — Metulji ne živijo, kot morda kdo meni, samo v toplih krajih. Zasledili so jih v mrzli Sibiriji in dognali, da prenesejo do 65 stopinj mraza. — Kaspijsko morje se suši, tako so dognali učenjaki. Mnogo otokov v bližini obrežja se je danes spremenilo v polotoke. Vzroke domnevajo v suši in še v velikanski elektrarni ob izlivu Volge. Sovjetski inženjerji se v zadnjem času bavijo s projektom, da prepeljejo v Kaspijsko morje reko Don, ki se izteka v Azovsko morje. — Na najvišjem kavkaškem vrhu Elbrusu gradijo sovjeti turistovski hotel, ki bo menda najvišji hotel na svetu. Nahajal se bo namreč v višini 5600 m. Dali mu bodo obliko zrakoplova. — Angleška ekspedicija, ki je nameravala doseči vrh najvišje gore Mont-Everesta, se je morala vrniti, ne da bi dosegla cilja. Pregnalo jo je strašno neurje. Domačini, ki verujejo v bogove, da ščitijo najvišji vrh sveta, so torej imeli prav.

Potniški parnik na Donavi zavozil v most. Dne 12. junija se je zgodila na Donavi pri Dunaju velika nesreča. Veliki potniški parnik „Wien“ je zavozil v veliki donavski most in se razklal na dvoje. Od 29 oseb se je 23 oseb rešilo, 6 jih pogrešajo. Ostanki potopljenega parnika so nad teden dni zavirali redni promet, na tisoče radovednežev si jih je ogledalo. Nesreči je krivo krmilo, ki je tik pred mostom odpovedalo. Parnik je bil vreden do 2 milijona šilingov. Na njegovem krovu bi našlo prostora 1500 ljudi, k sreči pa je bil usodnega trenutka brez potnikov. To je že četrta večja nesreča na Donavi ob Dunaju v zadnjih 50 letih.

Rešitev uganke iz štev. 24: Meso, osem.

Poznate jo? Poznate kraljico, ki srečno kraljuje nad tisoč podložniki sladko gospoduje; in vendar ne zna ne pisati in ne brati, še svojega imena ne ve imenovati.

Katera vas je najlepša? Francozi so začeli prirejati tekme med vasmi. V ta namen so zbrali celo vrsto vasi in vasic in so jih dali na potni program velikih potovalnih družb. Sprožil je to misel neki Francoz, češ naj tujci ne spoznavajo samo mest kake dežele, ker so mesta itak dosti enolična in medsebojno podobna, marveč vasi, ki dihajo še pravi, nepokvarjeni duh zemlje in naroda. — Tekme še niso zaključene, vendar so mnogi mnenja, da bo dobila prvo nagrado vasica visoko v Pirenejih z imenom Espelette. Vasica je baje prava posebnost in so njeno lepoto opevali že mnogi pesniki. Lepotno tekmovanje vasi se bo nedvomno udomačilo tudi v drugih deželah. Tudi naša Koroška se bo tedaj s svojimi lepimi vasicami lahko postavila.

Zastonj črešnje. V nekaterih bolgarskih krajih okoli Črnega morja so črešnje tako bogato obrodile, da kmetje ne vedo, kam z njimi. Toliko je žlahtnega sadu na trgu, da nima nobene cene. Zato se kmetom ne splača češenj obirati in so razglasili, da sme njihove češnje vsakdo obirati in jih vzeti, kolikor hoče, ne da bi zato kaj plačal. Tako se kmetu godi: kadar ima kak njegov pridelek ceno, ga je malo ali pa nič, kadar pa je pridelka veliko, pa nima nobene cene.

Addis Abeba pod Italijani. Glavno mesto Abesinije dobiva vsaj zunanje precej italijansko lice. Ceste bodo dobile imena italijanskih mest, napisi na trgovinah so že dvojezični, amharski in italijanski, kavarne nosijo ponosna italijanska imena „Cafe Roma“ ali „Cafe Bella Napoli“. Ustanovljena je prva akcijska družba. V mestu se že prodajajo razni časopisi in knjige, prva knjigarna je hkrati slaščičarna. Med italijanskimi delavci je veliko gibanje, ki gre za tem, da se delavci naselijo v Abesinijo kot mali kmetje. Temu ugovarjajo finančniki, ki so v strahu za svoj zaslužek.

Par za smeh. Navihanka. Mamica: „Sirota moja, kaj bi počela, če ne bi imela mamice?“ — Hčerkica: „Ves med v shrambi bi pojedla.“ — Muhast zet. Oče: „Moja hči torej bo imela pet tisoč šilingov. Kaj pa vi lahko za to nudite?“ — Zet: „Dam vam potrdilo, da sem jih sprejel.“ — Največja moč. Miha: „Katera je največja moč na zemlji, ki je ljudem znana?“ — Blaž: „Ženske solze.“ — Modrijan. Pepček: „Dve luknji, dvanajst jamic in par vrvic za čevlje, kaj je to?“ — Tepček: „?“ — Pepček: „No, par čevljev. Štiri luknje, štiriindvajset jamic in dva para vrvic, kaj pa je to?“ — Tepček: „?“ — Pepček: „No, dva para čevljev. Modro in užitno meso, pa koščica v njem, kaj je to?“ — Tepček: „Tri pare čevljev.“

Listnica uredništva. J. T. Kresovi na predvečer sv. Cirila in Metoda so bili dovoljeni. Ev. neprilike javi takoj! — **A. B.** O vsebini poslanega prispevka bi želeli razgovora. Morda se vendarle oglasiš. — **I. T.** Prepozno in preveč! — **K. R.** Bomo prinesli v eni prihodnjih številk. K drugemu samo: dobre živce! Tudi drugod se zbirajo temni elementi štirih barv proti Slovencem in se povrhu še bahajo s svojo domovinsko zavestjo. Se nas pač le še močno bojijo, nas in naše vere v pravico. — **Kis.** Postava je nad osebo! Zaenkrat pokaži „dobrohotnemu“ gospodu dotični paragraf. — M. P. Pesmi pošiljaš. Koš zija, a jih shranimo, da jih pošlješ — njej!

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdajatelj in odgovorni urednik: Dipl. trg. Vinko Zwitter, Celovec, Achatzelgasse 5.
Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba, Dunaj, V., Margaretenplatz 7.